

Άρειος Πάγος: 200/1998

Πηγή: Ποιν. Χρονικά ΜΗ/98, σ.794

«Πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας στην καταδικαστική απόφαση. -Αναιρείται η προσβαλλόμενη καταδικαστική απόφαση για ανθρωποκτονία εξ αμελείας κατά συρροή και για σωματική βλάβη εξ αμελείας α) ως προς τον πρώτο αναιρεσιόντα λόγω ελλείψεως αιτιολογίας και νομίμου βάσεως, διότι γίνεται αντιφατικώς δεκτό στο μεν διατακτικό ότι αυτός, ως εργολάβος υπεύθυνος για την αντικατάσταση τσιμεντοϊστών στύλων φωτισμού, έδωσε εντολή για την τοποθέτηση των τσιμεντοϊστών χωρίς την προηγούμενη λήψη των αναφερομένων αναγκαίων μέτρων ασφαλείας, στο δε σκεπτικό ο ίδιος φέρεται «την προτεραία να υπέδειξε την αποφυγή τοποθέτησής της μοιραίας κεραίας, πλην όμως δεν εισακούστηκε», και β) ως προς τον δεύτερο αναιρεσιόντα λόγω απόλυτης ακυρότητας, διότι για τον σχηματισμό της περί ενοχής κρίσεως ελήφθησαν υπόψιν έγγραφα που δεν αναγνώστηκαν στο ακροατήριο, με αποτέλεσμα να στερηθεί ο τελευταίος του δικαίωματος να εκθέσει τις απόψεις του και να προβεί στις παρατηρήσεις του σχετικά με αυτά».

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος Χ. Μυρσινιάς

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης Ι. Μυγιάκης

Εισαγγελεύς Π. Ζαβολέας

Δικηγόρος Α. Χαροκόπου, Α. Κωνσταντινίδης

Ι. Επειδή η καταδικαστική δικαστική απόφαση στερείται της από τα αρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ επιβαλλόμενης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και είναι αναιρετέα σύμφωνα με το αρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ίδιου Κώδικα, όταν δεν αναφέρονται σ' αυτήν με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά που συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος, οι αποδείξεις που στήριζαν την κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των στοιχείων του εγκλήματος και οι νομικές σκέψεις με τις οποίες έγινε η υπαγωγή των πραγματικών αυτών περιστατικών στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 97/1997 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Ιωαννίνων που δίκασε κατ' έφεση, ο αναιρεσιών Μ.Κ. καταδικάστηκε για ανθρωποκτονία από αμέλεια κατά συρροήν σε βάρος των Α.Κ. και Σ.Κ. και για σωματική βλάβη από αμέλεια σε βάρος του Ν.Μ. και επιβλήθηκε σε βάρος του συνολική ποινή φυλάκισης δύο ετών με τριετή αναστολή της. Ενώ όμως κατά το διατακτικό της αποφάσεως η αμέλεια του ως άνω αναιρεσιόντος συνίσταται κατά κύριο λόγο και στο ότι αυτός την 2-11-1990 ως υπεύθυνος εργολάβος που είχε αναλάβει την εκτέλεση του έργου της αντικατάστασης των κατεστραμμένων τσιμεντένιων στύλων (τσιμεντοϊστών) φωτισμού της Ε.Ο. Ιωαννίνων-Αρτας από αμέλεια του έδωσε εντολή στο από τους άνω θανόντες και τον Κ.Κ. αποτελούμενο συνεργείο εργατών του και στον χειριστή του γερανοφόρου οχήματος Ν.Μ. να προβούν στην τοποθέτηση τσιμεντένιων στύλων φωτισμού στην περιοχή Φιλιπτιάδας, χωρίς την προηγούμενη λήψη των αναφερόμενων αναγκαίων μέτρων ασφαλείας, μεταξύ των οποίων και του ύψους 11 μέτρων στύλου που ήλθε σε επαφή με τα ηλεκτροφόρα καλώδια της ΔΕΗ, με επακόλουθο να διοχετευθεί στο σώμα των ως άνω δύο εργατών και του οδηγού του γερανοφόρου οχήματος Ν.Μ. ηλεκτρικό ρεύμα μέσης τάσης 15000 βολτ και να υποστούν όλοι σωματικές κακώσεις από τις οποίες επήλθε ο θάνατος των δύο πρώτων, κατά τις παραδοχές του σκεπτικού ο ίδιος αναιρεσιών «υπέδειξε την προτεραία την αποφυγή τοποθέτησής της μοιραίας κολώνας, πλην όμως δεν εισακούστηκε».

Έτσι όμως μεταξύ σκεπτικού και διατακτικού της αποφάσεως υπάρχει ουσιαστική αντίφαση ως προς τα πραγματικά περιστατικά τα οποία δέχτηκε το δικαστήριο ότι συγκροτούν την υπόσταση των πιο πάνω εγκλημάτων για τα οποία καταδικάστηκε ο αναιρεσιών και η απόφαση στερείται ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας αλλά και νομίμου βάσεως (Ολ. ΑΠ 1778/1993). Επομένως είναι βάσιμοι οι σχετικοί από το αρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' του ΚΠΔ λόγοι αναιρέσεως του αναιρεσιόντος Μ.Κ. και πρέπει να γίνουν δεκτοί και ν' αναιρεθεί ως προς αυτόν η προσβαλλόμενη απόφαση.

Π. Επειδή από τις διατάξεις των αρ. 329, 331 παρ. 2, 333, 364 και 369 του ΚΠΔ, σε συνδυασμό με εκείνες του αρ. 171 παρ. 1 εδ. δ' του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι η λήψη υπόψη από το δικαστήριο της ουσίας για το σχηματισμό της κρίσης του ως προς την ενοχή του κατηγορουμένου εγγράφων που δεν αναγνώστηκαν επιφέρει απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας, διότι έτσι αποστερείται ο κατηγορούμενος από τη δυνατότητα να εκθέσει τις απόψεις του και να προβεί στις παρατηρήσεις του σχετικά με το αποδεικτικό αυτό μέσο. Κατά δε το αρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Α' ΚΠΔ, ως λόγος για ν' αναιρεθεί η απόφαση μπορεί να προταθεί η απόλυτη ακυρότητα που συνέβη κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο (αρ. 171). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα πρακτικά της δίκης, κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, το Τριμελές Εφετείο Ιωαννίνων που την εξέδωσε κήρυξε ένοχο τον κατηγορούμενο και τώρα αναιρεσείοντα Ν.Μ. για ανθρωποκτονία από αμέλεια κατά συρροήν σε βάρος των Α.Κ. και Σ.Κ. που τελέστηκε στην Εθνική οδό Άρτας-Ιωαννίνων στον κόμβο Φιλιπιάδας Πρέβεζας την 2-11-1990. Για να καταλήξει στην καταδικαστική αυτή κρίση, με βάση την οποία επέβαλε στον πιο πάνω αναιρεσείοντα κατηγορούμενο συνολική ποινή φυλάκισης 22 μηνών με τριετή αναστολή της για τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις, το Εφετείο, όπως προκύπτει από το αιτιολογικό της προσβαλλόμενης απόφασης του, έλαβε υπόψη αμέσως και κυρίως και όχι ιστορικά και συνεκτίμησε ως αποδεικτικά στοιχεία τα εξής, μεταξύ άλλων, έγγραφα: 1) το υπ' αριθμ. 5/7-1-1991 έγγραφο της Νομαρχίας Πρέβεζας και 2) την από 2-11-1990 ανώμοτη εξέταση του άνω αναιρεσείοντος.

Όμως από τα πρακτικά συνεδριάσεως του Εφετείου προκύπτει ότι τα έγγραφα αυτά δεν είχαν αναγνωσθεί κατά τη διάρκεια της δίκης και έτσι δεν παρασχέθηκε στον εν λόγω αναιρεσείοντα κατηγορούμενο η δυνατότητα άσκησης των παραπάνω δικαιωμάτων του. Επομένως ως προς τον τελευταίο επήλθε απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας στο ακροατήριο κατά τους βάσιμους σχετικούς λόγους αναιρέσεως του κυρίου δικογράφου και του ομοίου των προσθέτων λόγων και πρέπει να αναιρεθεί και ως προς αυτόν η προσβαλλόμενη απόφαση. Μετά από αυτά πρέπει να αναιρεθεί στο σύνολο της η απόφαση που προσβάλλεται και να παραπεμφθεί η υπόθεση κατά το αρ. 519 ΚΠΔ για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, εφόσον είναι εφικτή η σύνθεση του από άλλους δικαστές εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως.